

Liddie Austin | **zin**

WAAR IK VANDAAN KOM

De onbekende jeugd van bekend Nederland

FONTAINE UITGEVERS

INHOUD

8	Voorwoord
12	Viggo Waas 1962 Cabaretier
18	Yvonne Keuls 1931 Schrijfster
24	Funda Mijde 1961 Cabaretière
30	Herman van Veen 1945 Theatermaker
36	Gerrie van der Klei 1945 Zangeres
42	Jessica Durlacher 1961 Schrijfster
48	Ton Koopman 1944 Musicus
54	Paul van Vliet 1935 Cabaretier
60	Lenny Kuhr 1950 Zangeres
66	Rob de Nijs 1942 Zanger
72	Dieuwertje Blok 1957 Presentatrice
78	Stefan Hertmans 1951 Schrijver
84	Hanneke Groenteman 1939 Journaliste
90	Maarten van Rossem 1943 Historicus
96	Emmy Verhey 1949 Violiste
102	Rick de Leeuw 1960 Artiest
108	Kenneth Herdigein 1959 Acteur
114	Mariëtte Hamer 1958 Bestuurster
120	Marion Bloem 1952 Schrijfster
126	Kees van Kooten 1941 Komiek
132	Frank Groothof 1947 Acteur
138	Nelleke Noordervliet 1945 Schrijfster
144	Petra Laseur 1939 Actrice
150	Ronald Giphart 1965 Schrijver
156	Maria Goos 1956 Schrijfster
162	Gerrit Zalm 1952 Bestuurder
168	Tineke Schouten 1954 Cabaretière
174	Hans Ubbink 1961 Ontwerper
180	Gerdi Verbeet 1952 Bestuurster
186	Liz Snoijink 1955 Actrice

Vanaf zijn 4de had Viggo Waas (1962) de droom om profvoetballer te worden. Toen hij er op zijn 17de achter kwam dat hij het niet ging redden bij Ajax, was een andere carrière in de sport ook goed. Of acteren, theater of zelfs schrijven: 'Ik wil mijn grenzen blijven verleggen.'

VIGGO WAAS

Ik heb lang
niet gevoeld
dat ik
ouder werd'

‘Als gezin vormden wij zo ongeveer de hoeksteen van de samenleving. Mijn ouders zaten allebei in het onderwijs. Mijn vader was conrector op een middelbare school, mijn moeder was de eerste jaren thuis bij ons, maar ging daarna weer aan de slag als kleuterleidster. Later werd ze samen met een ander directeur van een basisschool. Ik zat eerst bij mijn moeder op school en daarna bij mijn vader. Ik heb een twee jaar oudere broer, met wie ik goed kon opschieten. Marco was zowel een soort vriend als echt een grote broer. Ik was vrij iel, hij was groot en sterk, dus ik kon hem goed gebruiken als back-up.

We kregen een opvoeding met duidelijke regels. Vanuit die veilige achtergrond kon ik mijn talenten ontdekken.’

‘Vanaf het moment dat ik op mijn 4de een bal in mijn handen gedrukt kreeg en er iets mee bleek te kunnen, was ik in de ban van voetbal. Voetbal is de leukste sport die er is. Ik groeide natuurlijk ook op in een prachtige tijd voor de Nederlandse voetbalfan: we hadden Johan Cruyff, de beste voetballer van de wereld, Ajax was een topclub, het Nederlands elftal werd bijna wereldkampioen. Vanaf mijn 8ste speelde ik bij Ajax. Dat was heel speciaal. Ik ging weleens kijken bij de trainingen van het eerste team. Zelf trainde ik twee keer in de week, later vaker. Mijn vader bracht me meestal, later ging ik alleen met de fiets, zoals het eigenlijk hoort, vind ik. Natuurlijk droomde ik van een carrière als profvoetballer! Voor een jongetje is dat de ultieme droom. Al moet ik ook zeggen dat ik acteren altijd ook leuk vond. Het was dus niet alleen maar sport.’

BIOGRAFIE

Viggo Waas (1962) is cabaretier, acteur, programmamaker en zanger. Hij woont samen met Marisa en is vader van Milan en Tara. Sinds 1987 maakt hij cabaret met Peter Heerschop en Joep van Deudekom in de groep NUHR. Hij acteert daarnaast in televisieseries als *Spangen* en *Gouden bergen* en films als *Alles is liefde* en *Richting west*. Hij schreef ook een boek: *Viggo drijft over*.

‘Het leven was simpel. Ik ging naar school, ik voetbalde. ’s Zomers gingen we kamperen in de Dordogne, met kerst gingen we met familie naar de Ardennen. Je kon er de klok op gelijk zetten. Aan het begin van de zomervakantie stapte je in de auto, na anderhalve dag kwam je er weer uit en dan was je op de camping waar we elk jaar naartoe gingen. Het kwam erop neer dat ons huis 1100 kilometer verderop verplaatst werd, eerst in een bungalowtent, later hadden we een caravan. Op de camping trof ik elke zomer dezelfde mensen, dus daar groeide ik ook mee op. Na vijf weken op de camping stapte je weer met het hele gezin in

‘Mijn vader stond lang op een voetstuk voor mij. Hij was rustig en leek alles te weten’

de auto, reed je terug naar huis en begon het gewone leven weer.’

‘Tot mijn 12de woonden we in Amsterdam Buitenveldert. Een soort groen bejaardenreservaat, al waren er toen ook veel jonge gezinnen. Toen ik naar de middelbare school ging, verhuisden we naar de Bijlmermeer, absoluut geen bejaardenreservaat. Er waren veel flats, maar wij woonden in een laagbouwwooning, aan een soort parkje. Ook daar kon je goed buiten spelen. Mijn broer en ik gingen naar de Open Scholengemeenschap Bijlmer, waar mijn vader werkte. Hij had een goede naam op school en dat was wel handig. Het kon er op zo’n grote school best heftig aan toe gaan. Mijn beste vriendje was de zoon van de rector, ik van de conrector en samen liepen wij als een soort prinsesjes over het schoolplein.’

‘Mijn moeder was heel feministisch in die tijd, ze las alles van Germaine Greer en Simone de Beauvoir en zat mijn vader op zijn nek. Aan tafel liepen de discussies soms hoog op. Het ging nergens anders over! We kregen steeds te horen dat we voorzichtig moesten doen met meisjes; op zichzelf wel terecht, maar op een gegeven moment wist ik het wel. Bovendien had ik toen nog niks met meisjes. Op seksuele voorlichting zat ik ook niet te wachten, die informatie pikte ik op straat wel op. Ik werd er soms gek van. Als puberjongen ga je in zo’n geval pesten. Dat lukte goed bij mijn moeder. Bij mijn vader liet ik dat wel uit mijn hoofd. Hij was streng. Mijn vader stond lang op een voetstuk voor mij. Hij was altijd rustig, hield het overzicht, leek alles te weten. Pas toen ik in de 20 was, zag ik dat hij ook maar een mens van vlees en bloed was.’

‘Meisjes hebben me lang niet geïnteresseerd. Ik vond voetbal veel interessanter. Bij meisjes werd het al zo snel zo emotioneel. Op de lagere school had je nog van die

Cabaretier Paul van Vliet (1935) komt uit een keurig, artistiek Haags gezin waarin hij als druk jongetje uit de toon viel: 'Het refrein van mijn jeugd was: doe niet zo gek, Paul. Hou op met pianospelen, met gek doen, met lawaai maken.

Kalm, blijf zitten, hou je in!

PAUL VAN VLIET

Tk was altijd
zoek.
Waar is Paul
nú weer?

‘Vooral met mijn vader zocht ik het conflict, omdat hij zo dominant was in mijn leven’

‘We woonden in een huis vol boeken en er klonk vaak muziek. Ik viel ’s avonds in slaap bij liederen van Brecht en Weil – die ken ik nog uit mijn hoofd, chansons van Brassens en Brel, of bij klassieke muziek. Van mijn moeder kreeg ik veel mee van het zogenaamde lichte amusement, mijn vader was van de zwaardere kost. Hij moest niet veel van popmuziek hebben, maar hield weer wél van Frank Zappa. Hij nam mijn zusje en mij mee naar de opera *Reconstructie* tijdens het Holland Festival. Ik was nog geen 12 jaar en keek mijn ogen uit: Ramses Shaffy slingerde aan een lian door Carré, op het podium werd een groot beeld van Che Guevara opgebouwd.’

‘Als puber was ik een verschrikking. Ik denk dat ik me heel erg moest losmaken van thuis. Er was eigenlijk geen reden om ruzie te maken, dus verzong ik die zelf: veel te laat thuiskomen, experimenteren met drugs, geld stelen om hasj te kunnen kopen, slechte cijfers halen op school, eindeloos op mijn kamer zitten en me terugtrekken uit het leven thuis. Mijn ouders hadden het er moeilijk mee maar gaven me ook toen mijn eigen verantwoordelijkheid. Vooral met mijn vader zocht ik het conflict, omdat hij zo dominant was in mijn leven. Alles wat ik mooi vond, kwam van hem: de boeken, de muziek. Ik herinner me nog hoe blij ik was toen ik jazz en fusion ontdekte: dat was echt iets van mij.’

‘Toen ik een jaar of 14 was, ben ik met mijn zus Francine op vakantie naar Israël geweest. We logeerden bij vrienden van de familie. Bij het zwembad van het dorp waar we logeerden, leerde ik een knappe jongen kennen, met wie ik samen met mijn zusje stiekem een stickie rookte. Het stelde niks voor in de Nederlandse context van die tijd, waar zelfs mensen als mijn ouders weleens op feestjes een trekje van een stickie namen om dat te proberen. Maar in Israël lag dat anders. Op de kibboets waar mijn zus en ik daarna zaten, werden we op een gegeven moment gebeld. Het bleek dat die jongen uit het zwembad was gepakt met hasj op zak en tegen de politie had gezegd dat wij dat hadden meegenomen uit Nederland. We moesten terug naar ons eerste logeeradres, naar het politiebureau, onze urine werd onderzocht... Daarna kwamen we voor de rechter, waar ik die knappe jongen terugzag in een kooi. Het was echt afschu-

welijk. Francine en ik kregen te horen dat we nooit meer terug hoefden te komen naar Israël. Heftig, maar terug op school had ik wel een stoer verhaal. Zo was ik toen ook wel.’

‘In de familie van mijn vader was het vanzelfsprekend dat je naar de universiteit ging. Maar toen ik in de derde klas van het gymnasium zat en het weer niet goed ging, besloot ik dat ik dat niet zou doen. Ik wil niet van één ding heel veel weten, liever van een heleboel dingen een beetje. Als ik maar een papiertje had, was het goed. En dus presenteerde ik een plan aan mijn ouders: ik wilde naar de mavo en daarna als au pair naar Engeland voor mijn Engels. Het was een manier om me los te maken van het drugs

gebruikende subcultuurtje waarin ik toen zat. Het was genoeg geweest. Mijn ouders vonden het goed. *In no time* haalde ik mijn mavodiploma en werd een jaar au pair in Engeland, in een klein dorpje vlakbij Henley-on-Thames. Ik had er een geweldige tijd. Daarna ging ik in Amsterdam op kamers en haalde mijn havodiploma.’

‘En toen wist ik het niet meer. Even speelde ik met het idee om in Antwerpen naar de toneelschool te gaan, maar toen ik weer eens heel erg verliefd werd, wilde ik niet weg uit Nederland. Wat dan wel? Ik moest in elk geval een baantje hebben want ik wilde financieel onafhankelijk zijn. Ik ging met mijn vriendje samenwonen in Hilversum en vond daar werk als fotoredacteur bij de KRO. Toen kwam van het een het ander, zonder vooropgezet plan. Ik ben een soort gelukskind, ik heb weinig echte tegenslagen gehad. En wat er ook gebeurt, ik heb het vertrouwen dat ik er wel uitkom. Bovendien heb ik van mijn moeder het selectieve geheugen geërfd: het vermogen om vervelende dingen te vergeten.’

‘Toen mijn moeder zes jaar geleden stierf, zei ik tegen mijn vader: “Pap, je moet nog wel een tijdje blijven leven, hoor. Ik ben er nog niet aan toe om niemands kind te zijn.” Ik ben van jongs af aan altijd zelfstandig en onafhankelijk geweest, maar ik besef goed dat ik dat kon zijn in de wetenschap dat ik altijd terug kon naar huis. Thuis zullen ze altijd van me houden, hoe vreselijk ik me ook gedraag. Ik heb veel aan mijn ouders te danken. Mijn gevoel voor schoonheid en kunst, het me nooit beter voelen dan een ander, mijn besef dat de maatschappij voor een groot deel maakbaar is en dat ik daarin een bepaalde verantwoordelijkheid heb – het komt allemaal van hen. Ik ben wie ik ben door waar ik vandaan kom.’

Via mijn vader heb ik zo'n 30 broers en zussen, via mijn moeder heb ik er 5'

'Ik was de hele dag buiten. Als ik om zes uur thuis moest zijn en ik had het naar mijn zin, bleef ik gewoon twee uur langer spelen ook al wist ik dat ik dan slaag zou krijgen. Dat was in die tijd normaal. Ken je *Bonanza* nog? Mijn bijnaam in Suriname was Hoss, naar de dikke zoon uit die televisieserie. Ik had een groot lijf. Daarom ging ik vaak met oudere jongens om. En dus was ik altijd de lul; als het fout ging, was het mijn schuld. Op school werd ik gepest omdat ik niet heel donker ben. Ik werd rood als ik het warm had, dus noemden ze me "rodeboomkool". Toen was het niet leuk.'

Met mijn moeder en kleine broertje en zusje

'Het leven bij mijn vader was anders dan dat bij mijn moeder. Bij haar was het niet vanzelfsprekend dat we elke dag te eten kregen. Zij moest dat eerst regelen. "Nu even niet zeuren," zei ze dan. Het kwam altijd goed. Bij mijn vader waren er bedienden en was er genoeg te eten. Hij was toen minister van Binnenlandse Zaken of directeur van de Surinaamse Bank, ik weet het niet meer. Pappie was lief tegen mij. Hij was ook streng. Over school moesten de zes andere kinderen die ook bij hem woonden en ik geen grapjes maken. En afspraak was afspraak. Hij was zeer gedisciplineerd. Ik paste me onmiddellijk aan.'

'Toen de onafhankelijkheid van Suriname eraan zat te komen - zo werd dat in onze kringen ervaren: als een dreigement - lukte het mijn moeder om genoeg geld bij elkaar te schrapen om te kunnen vertrekken met twee kinderen. Niet lang daarna moest mijn vader, ernstig diabetespatiënt, voor een operatie naar Caracas, Venezuela. "Jij moet maar even bij je moeder logeren, totdat pappie er weer is," werd er tegen mij gezegd. Dat vond ik zó beledigend. Mijn moeder had genoeg geld gespaard om ook mijn oudere zus en mij naar Nederland te halen. Op mijn 12de ben ik vertrokken en nooit meer teruggegaan naar mijn vader. Gelukkig is ons contact later hersteld.'

'Ook in Amsterdam paste ik me onmiddellijk aan. Na een week of wat sprak ik al plat Amsterdams. Ik deed alles om erbij te horen. Ik vond het hier geweldig en hoopte dat ik niet meer gepest zou worden door jongens die vonden dat ik niet zwart genoeg was. Hier bleek ik weer niet wit genoeg. Maar toch was ik populair op school. Ik sloofde me uit, trok de aandacht en kreeg die aandacht ook nog. Mijn moeder woonde in de Pijp, maar ik ging bij een vriendin van haar wonen in Osdorp. Zij woonde om de hoek van waar nu theater de Meervaart is. Dat moest toen nog gebouwd worden. Destijds was er op die plek een soort veldje waar ik van meisjes leerde hoe je moest zoenen. Zij stonden op een rijtje en je ging ze een voor een af om te oefenen.'

'In Suriname was ik dankzij mijn ambitieuze vader een briljante leerling geweest, maar hier kwam ik in de tweede van Mavo Nieuw West terecht. Niet mijn niveau, ik had naar de havo of het atheneum moeten gaan. Ik merkte meteen dat ik op die school niks hoefde te doen. Mijn aandacht verslaptte, ik deed niks en bleef zitten. Daarna is het goed gekomen: ik haalde mijn diploma en stapte over naar het Pius

X Lyceum, aan de andere kant van de Sloterplas. Rond die tijd ging ik weer bij mijn moeder wonen, maar daar hield ik het niet lang uit. Te veel problemen en gedoe. Vanaf mijn 15de had ik geen vast adres, maar sliep ik hier en daar, overal waar het uitkwam, totdat ik op mijn 21ste mijn eigen stek had. Ik heb door heel Amsterdam gewoond, bij mensen die mijn leven hebben gered en zinnige dingen in mijn hoofd hebben gestopt. Zij zorgden ervoor dat ik Chick Corea, Jimi Hendrix en Frank Zappa leerde kennen. Ik begon boeken te lezen, ging naar het theater. Ik ontdekte dat er nog een andere wereld was dan die ik van thuis had meegekregen.'

'Op de mavo werd veel aan toneel gedaan. We voerden Shakespeares *Midzomernachtdroom* op. Eerst was ik te laf om mee te doen, maar

Actrice Liz Snoijink (1955) was enig kind, een 'kostbaar bezit', zoals ze haar ouders tegen hun vrienden hoorde zeggen. 'Met mijn vader spande ik samen tegen mijn moeder, heel gemeen.'

LIZ SNOIJINK

Mijn vader was mijn god'

